

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 35696
Nom: Estudis lingüístics en llengua italiana 1
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Estudios lingüísticos en lengua B (OB italiano)	OPTATIVA

COORDINACIÓ

CALVO RIGUAL CESAREO LUIS

RESUM

Aquesta assignatura és la primera de les tres que conformen la matèria `Estudis lingüístics en llengua B, dins del Mòdul de Llengua moderna B i les seues literatures (Maior de la titulació). L'objectiu d'aquesta assignatura és que l'alumne conega de manera suficient la variació lingüística a la Itàlia actual, en les quatre dimensions i de manera particular les dues primeres:

Diatòpica (determinada pel lloc): dialectes italians, italians regionals i minories lingüístiques.

Diafàsica (determinada per la situació comunicativa): registres.

Diastràtica (determinada per les característiques del parlant): sociolectes.

Diamètica (determinada pel canal de comunicació): llengua dels mitjans de comunicació.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Aquesta assignatura és un complement necessari de les altres assignatures del Maior d'Italià, ja que és difícil entendre la llengua i la literatura italianes sense conèixer la complexitat de la situació

sociolingüística, les causes i les principals variacions en l'actualitat. Aquesta assignatura s'imparteix en llengua italiana i s'espera que l'estudiant utilitze aquesta llengua a classe i en les comunicacions amb els professors. Es pressuposa a l'alumne un coneixement de la llengua italiana de nivell B1.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Capacitat d'adaptació a distints entorns de treball.

Capacitat de treball en equip i habilitats en les relacions interpersonals.

Capacitat per al treball individual, l'aprenentatge autònom i la planificació i gestió del temps.

Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.

Capacitat per identificar problemes i temes d'investigació i avaluar-ne la rellevància en l'àrea d'estudi.

Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.

Capacitat per prendre decisions i resoldre problemes.

Conèixer els distints tipus de variació lingüística en una llengua estrangera i reconèixer-los en els seus textos.

Conèixer i aplicar corrents i metodologies de la lingüística per descriure científicament la llengua i resoldre problemes en aquest àmbit.

Conèixer tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa, i saber-les aplicar.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Descriure científicament una llengua estrangera aplicant els coneixements de la seua gramàtica.

Desenvolupament del compromís ètic, centrant-se en aspectes com ara la igualtat de gènere, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat, així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat i la multiculturalitat.

Preocupació per la qualitat en el treball.

Produir i comprendre en llengua estrangera textos orals i escrits.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Conceptes fonamentals de sociolingüística i dialectologia

Comunitat lingüística. Repertori lingüístic. *Contínuum* lingüístic. Dialecte. Isoglossa. Llengües en contacte: bilingüisme, diglòssia, *dilalìa*. Llengua i dialectes en la Itàlia actual.

2. L'àrea lingüística italiana

Concepte de *Dachsprache*. Criteris de classificació dels dialectes d'Itàlia. La classificació de Graziadio Isaia Ascoli. La divisió d'Itàlia Central de Gerhard Rohlfs. La classificació de Giovan Battista Pellegrini.

3. Varietats diatòpiques

Principals isoglosses dels dialectes italomànics. Dialectes toscans. Dialectes piemontesos. Dialectes sicilians.

4. Varietats diafàsiques

Factors socials i varietats lingüístiques. El llenguatge juvenil. *L'italiano popolare*.

5. Varietats diastràtiques

Registres i llenguatges especials. *Standard*, *neostandard* e *italiano dell'uso medio*. Italià col·loquial. *L'italiano digitato*. El llenguatge burocràtic.

Aquests continguts conduiran als següents resultats d'aprenentatge:

1. Aprofundiment en el coneixement de la gramàtica de la llengua italiana a través de conceptes operatius de diverses escoles lingüístiques.
2. Saber aplicar perspectives sincròniques i diacròniques als estudis lingüístics en llengua italiana.
3. Increment de la capacitat per desenvolupar per escrit i exposar en llengua italiana una reflexió crítica i sintètica sobre aspectes diversos dels estudis lingüístics en llengua italiana.
4. Reforç de les competències comunicatives en llengua italiana.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Seminari	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	40,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

El curs s'estructura al voltant de tres eixos:

- Dos blocs de 2 hores de classe setmanals. A cada bloc es combinaran els continguts teòrics i les aplicacions pràctiques (anàlisi d'instruments; manuals, atles lingüístics, etc.; comentari de textos de diferents varietats, etc.). L'alumne haurà de descarregar-se de l'Aula Virtual de la Universitat de València amb prou antelació els apunts del tema que es tractarà a la lliçó i haurà d'estudiar-los amb atenció abans d'assistir a la classe, que d'aquesta manera no es convertirà en un dictat d'apunts sinó en un debat i aprofundiment de la matèria. Tingueu en compte que aquests apunts no són estrictament els materials sobre els quals s'examinarà l'alumne, ja que aniran sent completats.

- Treball autònom de l'alumne, que consistirà en: preparació de classes, de lectures,

de comentaris, etc. Es valorarà de manera especialment positiva la intervenció dels alumnes a classe.

- Ús de l'Aula Virtual. Tots els alumnes hauran de conèixer el seu funcionament, ja que constituirà un instrument central a la didàctica d'aquesta assignatura.

S'utilitzaran els recursos didàctics següents:

- La bibliografia esmentada en aquesta Guia o una altra facilitada durant el curs.

- Qualsevol altres que proporcione el professor al llarg del curs.

Tingueu en compte a més:

- S'aprofundirà en l'estudi de la gramàtica a mesura que es desenvolupen les destreses comunicatives.

- Aquesta matèria contribuirà al reforç i el desenvolupament de les competències comunicatives en llengua italiana. S'atindrà especialment a l'adequació estilística dels diferents discursos (col·loquial, acadèmic, registre escrit, registre oral, etc.).

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de tres parts diferenciades:

Tipus d'avaluació % sobre final:

- a) Examen escrit/oral individual 40%
- b) Treballs elaborats durant el curs 40%
- c) Participació activa a classe i lectures 20%

Per aprovar el conjunt de l'assignatura cal assolir almenys un 5 als blocs a) i b). El bloc b) serà recuperable en segona convocatòria.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

L'honestetat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seva utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

BIBLIOGRAFIA

- BERRUTO, G., Fondamenti di sociolinguistica, Roma-Bari, Laterza, 1995.

- COVERI, L. - BENUCCI, A. - DIADORI, P., Le varietà dell'italiano. Manuale di sociolinguistica italiana, Roma, Bonacci, 1998.

- D'AGOSTINO, M., Sociolinguistica della dell' Italia contemporanea, Bologna, Il Mulino, 2007.
- GRASSI, Corrado - SOBRERO, Alberto A. - TELMON, Tullio (2003): Introduzione alla dialettologia italiana. Roma-Bari: Laterza.
- LOPORCARO, Michele (2009): Profilo linguistico dei dialetti italiani. Bari: Laterza.
- BERRUTO, Gaetano (2012): Sociolinguistica dell'italiano contemporaneo. Nuova edizione. Roma: Carocci.
- DE MAURO, Tullio (2014): Storia linguistica dell'Italia repubblicana. Roma-Bari: Laterza.